

PRAVNI OKVIR ZA PODUZETNIKE

(ažurirano: 3. svibnja 2016.)

Poduzetnička i tržišna sloboda te privatno vlasništvo temelj su gospodarskoga ustroja Republike Hrvatske koja Ustavom jamči svim poduzetnicima jednak pravni položaj na tržištu, pri čemu se prava stečena ulaganjem ne mogu umanjiti zakonima ni drugim pravnim aktima. U pogledu investiranja, strani poduzetnici izjednačeni su s domaćima, uz jamstvo slobodnog iznošenja dobiti i uloženog kapitala iz zemlje. Hrvatsko zakonodavstvo ne razlikuje strane od domaćih poduzetnika i investitora, već preferira podjelu na rezidentne i nerezidentne.

Rezidenti su pravne osobe sa sjedištem u Hrvatskoj; podružnice stranih trgovačkih društava upisane u hrvatski sudski registar; fizičke osobe s prebivalištem (osobnim ili poslovnim) u RH; fizičke osobe s važećom dozvolom boravka te diplomatska i konzularna predstavništva RH u inozemstvu financirana iz proračuna. Sve druge osobe smatraju se ne rezidentima. Strani investitori u Hrvatskoj imaju sigurnost ulaganja koja je uobičajena i u svim razvijenim zemljama.

Poslovanje je regulirano zakonima s područja trgovačkog i prava društava, financijskog, radnog i ostalih pravnih područja. Zakoni koji reguliraju poslovanje i investiranje u Republici Hrvatskoj dostupni i na internetskim portalima resornih ministarstava Vlade RH te Narodnih novina kao službenog glasila Republike Hrvatske. Pristupanjem Europskoj uniji 1. srpnja 2013. godine i preuzimanjem njezinih pravnih stečevina, u Hrvatskoj se izravno primjenjuju određene uredbe Unije, uključujući carinsko zakonodavstvo, posebice u području primjene carinskih stopa, ukidanja granica i uspostavljanja slobodnog kretanja robe u redovnoj trgovini. Europsko zakonodavstvo sastoji se od dva dijela:

- *primarno zakonodavstvo čine temeljni ugovori EU-a koji sadrže osnovna pravila za djelovanje Unije;*
- *sekundarno zakonodavstvo čine pravni instrumenti – uredbe, direktive, odluke koje država članice preuzimaju u vlastito zakonodavstvo.*

Prostor jedinstvenog tržišta EU-a, odnosno unutarnjeg tržišta Unije, obuhvaća područje 28 zemalja članica na koje se primjenjuju direktive i drugi pravni instrumenti Unije. U međunarodnoj trgovini važeći je trgovinski sustav EU-a. Isporuke dobara iz RH u druge članice Unije smatraju se **isporukom** dobara unutar EU, dok se isporuke dobara iz RH u

„treće zemlje“ (koje nisu članice EU) smatraju izvozom. Suprotno tomu, isporuke dobara iz drugih država EU u RH smatraju se **stjecanjem** dobara unutar EU, dok se isporuke dobara iz „trećih država“, koje nisu članice EU, smatraju uvozom.

Vlada Republike Hrvatske: www.vlada.hr
Europska komisija:
http://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/
Narodne novine: www.nn.hr
Baza podataka europskih zakona: <http://eu-lex.europa.eu/en/index.htm>
Službeni list Europske unije: <http://eur-lex.europa.eu>

Strane osobe mogu u Hrvatskoj uložiti kapital na ugovornoj osnovi u trgovačko društvo, banku, štedionicu, osiguravajuće društvo, obrt ili trgovinu, sudjelovati u poslovima B.O.T. (Build – Operate – Transfer) i B.O.O.T. (Build – Own – Operate - Transfer), dobiti koncesiju za gospodarsko korištenje prirodnih i drugih dobara od interesa za Hrvatsku, te stjecati udjele trgovačkih društava i dionice. Prema Zakonu o trgovačkim društvima, strane osobe, fizičke ili pravne, mogu samostalno ili zajedno s domaćim osobama osnovati:

Dioničko društvo (d.d.)
Društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.)
Jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.)
Javno trgovačko društvo (j.t.d.)
Komanditno društvo (k.d.)
Gospodarsko interesno udruženje (GIO)

Strana trgovačka društva i trgovci pojedinci imaju u Hrvatskoj ista prava u poslovanju kao i domaće osobe. Uvjet poslovanja je osnivanje podružnica (nemaju status pravne osobe; njihovim poslovanjem sva prava i obveze stječe trgovačko društvo; mogu obavljati sve djelatnosti obuhvaćene poslovanjem društva; upisuju se u trgovački registar). Sva trgovačka društva upisana su u trgovački registar nadležnog trgovačkog suda prema sjedištu, a statistički broj dodjeljuje Državni zavod za statistiku (DZS). Društva s udjelom stranog kapitala i društva u potpunom stranom vlasništvu registrirana u Hrvatskoj, imaju status hrvatskih pravnih osoba i ista prava u poslovanju.

- Minimalni temeljni kapital za d.d. je 200.000,00 kuna. Nominalni iznos dionica ne može biti manji od 10,00 kuna.
- Minimalni temeljni kapital za d.o.o. je 20.000,00 kuna.
- Iznos temeljnog kapitala jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću je 10,00 kuna.
- Društva kapitala (d.d. i d.o.o.) može osnovati i samo jedna fizička ili pravna osoba.
- Stranac može biti 100% vlasnik društva.
- Osnovano društvo je domaća pravna osoba.

Brošura: Kako osnovati poduzeće www.minpo.hr

Zakon o uslugama koji usuglašen s Direktivom 2006/123/EZ o uslugama na unutarnjem tržištu, propisuje opća načela s kojim su usklađeni ostali posebni propisi za uslužne djelatnosti. Svrha je bila pojednostaviti postupke vezane za obavljanje uslužnih djelatnosti i olakšati njihovo izvođenje za pružatelje usluga bilo temeljem prava na slobodni poslovni nastan i/ili slobodnog kretanja usluga. Slobodan poslovni nastan podrazumijeva slobodnu registraciju trgovačkih društava, obrta, osnivanje društva kćeri, predstavništva, zastupništva itd. osobama iz EU u bilo kojoj zemlji Unije. Slobodno pružanje prekograničnih usluga

podrazumijeva pravnim i fizičkim osobama, koje su na bilo koji način registrirane u nekoj državi članici EU, mogućnost pružanja usluga u bilo kojoj drugoj državi članici, bez obveze registriranja, otvaranja predstavništva itd., u državi u kojoj pružaju uslugu. Prema odredbama toga Zakona, pri Hrvatskoj gospodarskoj komori uspostavljena je elektronička jedinstvena kontaktna točka (JKT) u RH koja omogućuje obavljanje administrativnih i drugih postupaka vezanih za usluge elektroničkim putem. Jedinstvena kontaktna točka je kao internetski informacijski servis središnje mjesto spajanja primatelja i pružatelja usluga te elektronički posrednik između poslovnog sektora i javne uprave.

Pravne osobe osnovane i registrirane u RH mogu stjecati vlasništvo nad nekretninama. Strana fizička osoba (izuzev državljana EU) može steći vlasništvo nad nekretninama uz princip uzajamnosti i suglasnosti Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, a prema Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. Državljeni i pravne osobe iz država članica EU-a stječu pravo vlasništva nekretnina u RH pod pretpostavkama koje vrijede pri stjecanju prava vlasništva za državljane RH i pravne osobe sa sjedištem u Hrvatskoj.

Pravne i fizičke osobe ne mogu postati vlasnicima nekretnina kao što su prirodna bogatstva i ostala dobra od interesa za RH. Pravo gospodarskog korištenja tih dobara normirano je Zakonom o koncesijama. Koncesija može trajati najdulje 99 godina, a za poljoprivredno zemljište 40 godina. Svi koncesionari plaćaju godišnju naknadu. Za korištenje šumskih ili drugih dobara koncesija se ne može dobiti, već je to područje regulirano posebnim zakonom. Preduvjet za davanje koncesije je studija opravdanosti (financijska, ekonomska, tehnička analiza) ili analiza davanja koncesije.

Pravo zaposlenih u Hrvatskoj određena su Zakonom o radu, dok je zapošljavanje stranaca regulirano Zakonom o strancima. Za strance su predviđene tri kategorije boravka: boravak do 90 dana; privremeni boravak i stalni boravak. Stranci u Hrvatskoj mogu raditi na temelju radne ili poslovne dozvole, ako Zakonom nije drukčije određeno. Radna dozvola se izdaje na određeno vrijeme, a najdulje na dvije godine. Poslovna dozvola koja je istovremeno i odobrenje boravka i rada na području RH izdaje se strancu koji ima registrirani obrt ili slobodno zanimanje, vodi poslove u registriranom trgovačkom društvu ili pruža usluge u ime inozemnog poslodavca te ako ispunjava ostale uvjete za izdavanje odobrenja privremenog boravka.

POTICAJNE MJERE ZA ULAGANJA U HRVATSKOJ

Poticajne mjere za ulaganja u Republici Hrvatskoj uređene su Zakonom o poticanju ulaganja, Zakonom o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja, Zakonom o unapređenju poduzetničke infrastrukture, Zakonom o poticanju razvoja malog gospodarstva i drugim zakonima koji obuhvaćaju investicijske projekte u proizvodno-prerađivačkim aktivnostima, razvojno-inovacijskim aktivnostima, aktivnostima poslovne podrške i aktivnostima usluga visoke dodane vrijednosti.

HGK - PROJEKTI POTPORE PODUZETNICIMA I INVESTITORIMA

Invest in Croatia/Investirajte u Hrvatskoj

- web servis/Investment Promotion Centre/ za strane investitore, s podacima o uvjetima financiranja u Hrvatskoj, prednostima, potencijalima, legislativi i drugim korisnim informacijama. <http://www.investincroatia.hr>

Katalog/Baza investicijskih projekata

- promotivni servis investicijskih projekata, s mogućim pretraživanjem na hrvatskom i engleskom jeziku, prema županijama, sektoru gospodarstva te nazivu projekta. <http://projekti.hgk.hr>

Europska poduzetnička mreža Hrvatske -EEN

- dio europske mreže koja okuplja 98 konzorcija u 50 zemalja, a čine ih gospodarske komore, razvojne agencije, tehnološki parkovi, instituti, sveučilišta i dr.; HGK je koordinator hrvatskoga konzorcija koji poduzetnicima pomaže pri stupanju na strana tržišta i to kroz sustavno informiranje, pronalazak poslovnih partnera, komercijalizaciji inovacija i transferu tehnologija itd. <http://www.een.hr>

Jedinstvena kontaktna točka/Point of Single Contact - PSC

- dio europske mreže jedinstvenih kontaktnih točaka (EUGO), namijenjen gospodarskim subjektima koji žele započeti poslovanje u drugoj državi članici EU-a ili proširiti postojeće, a u pogledu toga imaju dvojbe ili nejasnoće vezane uz određene segmente poslovanja. <http://www.psc.hr>

Moj EU projekt vaučer

- dodjela vaučera u vrijednosti 10 tisuća kuna, temeljem natječaja za izradu prijavne dokumentacije (poslovnog plana/investicijske studije) za projekte sufinancirane iz fondova Europske unije, s ciljem ostvarivanja poduzetničkih ideja. <http://www.hgk.hr>

Poduzetnik - izvoznik

- pomoć malim i srednjim poduzetnicima u internacionalizaciji poslovanja i uspostavljanju kontakata s potencijalnim partnerima, uz individualan pristup tvrtkama kojima treba konkretna potreba ili zahtjev, te analizu tržišta na koja ulaze. <http://www.hgk.hr>

Tenderi hgk.hr

- web servis putem kojeg je kroz jednokratnu registraciju moguće doći do podataka o međunarodnim javnonabavnim natjecajima, uz besplatan i automatiziran pristup informacijama, sukladno međunarodnim javnonabavnim kodovima (CPV) prema izboru tvrtke. <http://www.tenderi.hgk.hr>

Katalog hrvatskih proizvoda

- online usluga koja omogućuje bolje povezivanje budućih naručitelja s hrvatskim proizvođačima u sustavu javne nabave. Cilj je povećavanje udjela hrvatskih proizvoda u postupcima javne nabave, a posebice udjela malih i srednjih poduzetnika, uz poštivanje načela slobode kretanja roba i usluga. Servis je u primjeni od 30. ožujka 2016., a tvrtke, prema uvjetima korištenja, samostalno unose podatke.

Online baza EU projekata i poslovnih savjetnika

- baza s više od 500 uspješnih projekata iz različitih područja, uz mogućnost da se prema projektnim idejama i individualnim potrebama pronađu i konzultanti odnosno poslovni savjetnici koji će poduzetnicima pomoći u prijavi i izradi projekata financiranih iz fondova EU-a. <http://www.hgk.hr/moj-eu-projekt>

Vaučeri zakon hr

- gospodarstvenicima se kroz tu uslugu nude vaučeri za preuzimanje pročišćenih tekstova zakona, a mogu se iskoristiti registracijom na internetskoj stranici HGK-a <http://web.hgk.hr/?p=12130>. Registrirani gospodarstvenici dobivaju kod za pristup naplatnim sadržajima na portalu zakon.hr.

Potporne institucije:

- ✚ Hrvatska gospodarska komora: www.hgk.hr
- ✚ Ministarstvo gospodarstva: www.mingo.hr
- ✚ Ministarstvo poduzetništva i obrta: www.minpo.hr
- ✚ Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije: www.mrrfeu.hr
- ✚ Hrvatska obrtnička komora: www.hok.hr
- ✚ Agencija za investicije i konkurentnost (AIK): www.aik-invest.hr
- ✚ Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG BICRO): www.hamagbicro.hr
- ✚ Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR): www.hbor.hr

POREZNI SUSTAV

Hrvatska je uspostavila porezni sustav u kojem je izjednačen položaj svih poreznih obveznika, tj. domaćih i stranih fizičkih i pravnih osoba. Važećim poreznim sustavom utvrđeni su državni, županijski, gradski ili općinski te zajednički i drugi porezi. Porezni sustav Republike Hrvatske usuglašen je s pravnim stečevinama Europske unije temeljenim na sljedećim direktivama: Direktiva 2006/112/EZ; Direktiva Vijeća 2010/88 EU; Direktiva Vijeća 86/560/EEZ te na Direktivama 90/435/EEZ, 203/123/EZ, 206/98/EZ, 90/434/EEZ, 2005/19/EZ, uz ugradnju njihovih odredbi i u hrvatsku legislativu. U pogledu indirektnih poreza, odnosno poreza na dodanu vrijednost, harmonizacija na razini EU-a ogleda se u preporučenoj standardnoj stopi PDV-a koja ne može biti niža od 15% te u minimalnoj sniženoj stopi PDV-a koja ne bi trebala biti niža od 5%. Hrvatska primjenjuje tri stope PDV-a: opću stopu 25% i sniženu 13% i 5%. Što se tiče harmonizacije direktnih poreza, na razini EU-a doneseno je nekoliko smjernica vezanih uz oporezivanje dohotka, odnosno dobiti, a postojeće smjernice u području harmonizacije oporezivanja poduzeća odnose se na: oporezivanje matičnih i zavisnih društava, porezni tretman spajanja, dijeljenja transfera imovine i udjela među poduzećima, arbitražni postupak u slučajevima dvostrukog oporezivanja, oporezivanje kamata i autorskih naknada između povezanih društava i europski model sprečavanja štetne porezne konkurencije.

U okviru poreznoga sustava Republike Hrvatske najznačajniji porezi su:

- **Porez na dodanu vrijednost (PDV)**
- **Porez na dobit**
- **Porez na dohodak**
- **Posebni porezi i trošarine** - akcize (naftu i naftne derivate, duhanske prerađevine, alkohol i alkoholna pića, bezalkoholna pića, pivo, kavu, osobne automobile i ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove i sl.).
- **Porez na promet nekretnina**
- **Porezi jedinica područne i lokalne samouprave u funkciji prihoda** (nasljedstva, kuće za odmor, cestovna motorna vozila, plovni objekti, neizgrađeno građevno zemljište, neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište, nekorištene poduzetničke nekretnine, porez na tvrtku ili naziv, porez na korištenje javnih površina i sl, te prirez porezu na dohodak).

Porez na dodanu vrijednost (PDV)

- **Porezni obveznici:** svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost, a to je svaka djelatnost proizvođača, trgovaca, osoba koje obavljaju usluge te djelatnosti slobodnih zanimanja kao i svaka osoba koja povremeno isporučuje nova prijevozna sredstva; gospodarskom djelatnošću smatra se i iskorištavanje materijalne i nematerijalne imovine u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda; subjekti koji na području Republike Hrvatske nemaju sjedište, poslovnu jedinicu, prebivalište ili uobičajeno boravište, a u tuzemstvu obavljaju isporuke dobara ili usluga čije je mjesto

oporezivanja u Republici Hrvatskoj (osim ako PDV plaća hrvatski primatelj dobara ili usluga); subjekti koji imaju sjedište u Europskoj uniji mogu u Republici Hrvatskoj imenovati poreznog zastupnika, dok porezni obveznici koji imaju sjedište izvan Europske unije moraju imenovati poreznog zastupnika kao osobu koja je obvezna platiti PDV; tijela državne uprave i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima, ako obavljaju gospodarsku ili drugu djelatnost, a neoporezivanje tih djelatnosti bi dovelo do znatnog narušavanja načela tržišnog natjecanja.

- **Predmet oporezivanja PDV-om:** isporuka dobara u tuzemstvu koju obavi porezni obveznik uz naknadu; stjecanje dobara unutar EU koje u tuzemstvu obavi porezni obveznik uz naknadu.
- **Porezna osnovica pri isporuci dobara i obavljanja usluga:** naknada koju čini sve ono što je isporučitelj primio ili treba primiti od kupca ili neke druge osobe za te isporuke, uključujući iznose subvencija koji su izravno povezani s cijenom isporučenih dobara.
- **Porezna osnovica kod stjecanja dobara unutar EU-a:** naknada koja uključuje sve ono što je stjecatelj dao ili treba dati isporučitelju (utvrđuje se na temelju istih elemenata kao i porezna osnovica za isporuke dobara)
- **Porezna osnovica pri uvozu dobara u EU:** carinska vrijednost utvrđena prema carinskim propisima.
- **Prag za ulazak u sustav PDV-a u RH:** prihod od 230.000 kuna.
- **Porezna stopa:** opća 25%; međustope 13% i 5%.
 - ✚ 13% - za usluge smještaja u hotelima ili objektima slične namjene, za pripremanje hrane i obavljanje usluga prehrane u ugostiteljskim objektima te pripremanje i usluživanje bezalkoholnih pića, vina i piva u tim objektima, dječja hrana, isporuka vode, osim vode u bocama i drugoj ambalaži, jestiva ulja i masti biljnog i životinjskog podrijetla, bijeli šećer od trske i šećerne repe u kristalnom obliku, ulaznice za koncerte te novine i časopisi za koje ne postoji obveza donošenja statuta medija.
 - ✚ 5% - kruh, mlijeko, lijekovi, ortopedska pomagala, lijekovi na recepte odobrene od Agencije za lijekove i medicinske proizvode, neovisno o tome jesu li uvršteni na Listu lijekova HZZ-a, knjige, udžbenici, kino ulaznice, dnevne novine, stručne knjige.
- **Obračunsko razdoblje:** kalendarski mjesec; porezni obveznik obračunava PDV prema izdanim računima za isporučena dobra i obavljene usluge u obračunskom razdoblju; porezni obveznik dužan je u računu iskazati OIB, a za transakcije unutar EU-a obvezan je u računu iskazati PDV identifikacijski broj; plaćanje od prvog do posljednjeg dana u mjesecu; transfer dobiti u inozemstvo je slobodan nakon podmirenja poreznih obveza.
- **Mogućnost oporezivanja prema naplaćenim računima:** svi porezni obveznici čija vrijednost isporuka dobara i usluga u prethodnoj godini nije bila veća od 3.000.000

kuna bez PDV-a, mogu ući u sustav oporezivanja prema naplaćenim naknadama odnosno plaćati PDV po naplaćenim računima, uz obvezu da o tome obavijeste nadležnu ispostavu Porezne uprave do kraja tekuće godine.

- **Oporezivanje građevinskog zemljišta:** od 1. siječnja 2015. građevinsko zemljište oporezuje se PDV-om (građevinsko zemljište je ono za koje je izdan izvršni akt kojim se odobrava građenje odnosno izvršena potvrda glavnog projekta).
- **Oslobađanje od plaćanja PDV-a:** plaćanju PDV-a oslobođen je uvoz i isporuka svih dobara koja se smještaju u porezna skladišta; od plaćanja PDV-a oslobođena su diplomatska i konzularna predstavništva te predstavništva međunarodnih organizacija, između ostalog, i na isporuke dobara ili obavljanje usluga međunarodnim organizacijama i njihovima članovima.

Načela ubiranja PDV-a na području EU-a:

- Načelo zemlje podrijetla – za isporuke dobara za krajnju potrošnju (izuzetak su nova prijevozna sredstva i prodaja na daljinu);
- Načelo zemlje odredišta – za isporuke dobara između poduzetnika;
- Načelo zemlje primatelja usluge za B2B usluge (business to business) obrnuti postupak oporezivanja;
- Načelo zemlje davatelja usluga za B2C usluge (business to charge);
- Izdaci od općih načela oporezivanja usluga.

Na prostoru jedinstvenog tržišta EU-a, odnosno unutarnjeg tržišta Unije, primjenjuje se PDV direktiva, a sukladno njima samo one transakcije koje se obavljaju unutar područja primjene direktiva smatraju se predmetom oporezivanja PDV-om. Na sve transakcije izvan područja EU-a, PDV direktive se ne primjenjuju. Kod obavljanja usluga treba razlikovati obavljanje usluga poreznim obveznicima (B2B usluge) koje se, u načelu, oporezuju prema sjedištu poduzeća koje prima uslugu, te obavljanje usluga prema onima koji nisu porezni obveznici (B2C usluge) koje se, u načelu, oporezuju u mjestu sjedišta isporučitelja usluge. Porezna tijela svake države članice EU-a omogućavaju svojim obveznicima PDV-a provjeru PDV identifikacijskih brojeva kupaca iz drugih država članica Unije. Provjera broja je omogućena putem informatičke baze VIES (VAT Information Exchange System). Države članice daju pristup informacijama svaki mjesec putem Zbirne prijave PDV-a.

Oporezive transakcije:

- ***Isporuka dobara uz naknadu***
- ***Stjecanje dobara unutar EU na području država članica***
- ***Obavljanje usluga***
- ***Uvoz dobara.***

Obzirom da je pristupanjem Republike Hrvatske Europskoj uniji ukinuta granica prema državama članicama Europske unije, u obavljanju prometa s drugim državama članicama nema izvoza i uvoza. Izvoz i uvoz kao pojam postoje samo s trećim zemljama odnosno zemljama koje nisu države članice Europske unije, pri čemu je izvoz u treće zemlje oslobođen poreza na dodanu vrijednost, a izvozne isporuke porezni obveznik iskazuje u prijavi poreza na dodanu vrijednost. Oporezivanje PDV-om uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske unije

provodi se prema važećim propisima za utvrđivanje carinske osnovice pri uvozu, a u nadležnosti je Carinske uprave. Uvoz dobara porezni obveznik koji je upisan u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost iskazuje u prijavi poreza na dodanu vrijednost. Kod isporuke dobara u druge države članice Europske unije pojam „izvoz“ zamijenjen je pojmom „isporuka dobara unutar Europske unije“, dok je pojam „uvoz“ zamijenjen pojmom „stjecanje dobara unutar Europske unije. U smisli Zakona o PDV-u „tuzemstvo“ je područje Republike Hrvatske i Europske unije, odnosno država članica EU-a.

Isporuke dobara unutar EU-a:

- *oporezive su u državi podrijetla dobara, osim isporuke novih prijevoznih sredstava koje se oporezuje u zemlji odredišta;*
- *prag isporuke propisuje svaka država članica i to u visini između 35.000 i 100.000 EUR.*

Stjecanje dobara unutar EU-a:

- *stjecanje svih dobara poreznih obveznika i drugih pravnih osoba;*
- *novih prijevoznih sredstava koje stječu porezni obveznici i druge osobe.*
- *trošarinskih proizvoda koja stječu porezni obveznici i druge pravne osobe.*
- *premještanje poslovne imovine poreznog obveznika iz druge države članice.*
- *propisani prag za stjecanje ne može biti manji od 10.000 EUR.*

NAGLASCI IZ ZAKONA O PDV-u

- Isporuka dobara unutar Europske unije oslobođena je poreza na dodanu vrijednost, uz uvjet da je dobro napustilo područje Republike Hrvatske i da strani porezni obveznik ima važeći PDV identifikacijski broj u svojoj državi članici, te da su PDV identifikacijski brojevi iskazani na računu. Hrvatski porezni obveznici koji obavljaju isporuke unutar Europske unije stranom poreznom obvezniku izdaju račun u kojem trebaju uz ostale propisane podatke obavezno navesti svoj PDV identifikacijski broj i PDV identifikacijski broj stranog poreznog obveznika Hrvatski porezni obveznici za obavljene isporuke unutar Europske unije poreznim obveznicima iz drugih država članica podnose do 20. u mjesecu za prethodni mjesec Obrazac PDV-a i Zbirnu prijavu za isporuke dobara i usluga u druge države članice Europske unije. Hrvatski porezni obveznici koji obavljaju isporuke dobara unutar Europske unije ne mogu biti tromjesečni obveznici poreza na dodanu vrijednost, već postaju mjesečni.
- Hrvatski porezni obveznici koji imaju PDV identifikacijski broj, kod isporuka dobara građanima i osobama koje nisu porezni obveznici u drugoj državi članici Europske unije obvezni su na isporučena dobra obračunati hrvatski porez na dodanu vrijednost. Međutim, ako prelaze ili odustaju od praga isporuke koji je propisala druga država članica Europske unije, obvezni su registrirati se za potrebe poreza na dodanu vrijednost u toj državi članici i na sve daljnje isporuke u toj državi obračunavati porez na dodanu vrijednost sukladno njezinom zakonu o PDV-u. Isporuke dobara građanima

i osobama koje nisu porezni obveznici u drugoj državi članici Europske unije ne iskazuju u Zbirnoj prijavi.

- Strani porezni obveznici koji imaju PDV identifikacijski broj u državi članici sjedišta, prilikom isporuka dobara građanima i osobama koje nisu porezni obveznici u Republici Hrvatskoj na isporučena dobra obračunavaju porez na dodanu vrijednost u svojoj državi dok ne prijeđu prag isporuke u iznosu od 270.000 kuna. Potrebno je napomenuti da strani poreznici obveznici mogu odustati od navedenog praga isporuke te će u tom slučaju na isporuku dobara građanima i osobama koje nisu porezni obveznici u Republici Hrvatskoj obračunavati hrvatski porez na dodanu vrijednost.
- Hrvatskim poreznim obveznicima koji obavljaju stjecanje dobara unutar Europske unije potreban je PDV identifikacijski broj, kako bi mogli imati oporezivo stjecanje u Republici Hrvatskoj. U slučaju da hrvatski porezni obveznik nema PDV identifikacijski broj, isporučitelj dobara iz druge države članice na obavljenu isporuku dobara obračunat će porez na dodanu vrijednost u skladu sa propisima svoje države članice.
- Stjecanje dobara unutar Europske unije oporezivo je porezom na dodanu vrijednost u Republici Hrvatskoj, pa je hrvatski porezni obveznik koji stječe dobra obvezan na takvo stjecanje dobara obračunati porez na dodanu vrijednost u skladu s hrvatskim Zakonom o porezu na dodanu vrijednost.
- Stjecanje dobara unutar Europske unije i obračunati porez na dodanu vrijednost na stjecanje porezni obveznik iskazuje u prijavi poreza na dodanu vrijednost, ali u istoj prijavi iskazuje i pravo na odbitak tako obračunanog poreza, što znači da ne dolazi do fizičkog plaćanja poreza na dodanu vrijednost. Također, bitno je naglasiti da je porezni obveznik obvezan podnijeti i Prijavu za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica Europske unije.

✚ *Zakon o porezu na dodanu vrijednost (NN 73/13, 148/13, 153/13, 143/14)*

✚ *Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (NN 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15)*

Porez na dobit

- **Porezni obveznici:** trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi; tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezident); neprofitne organizacije i slične ustanove ukoliko počinju obavljati gospodarsku djelatnost, uz obvezu da se u tom slučaju same prijave u sustav poreza na dobit.
- **Fizičke osobe (obrtni i slične djelatnosti) – obveznici poreza na dobit:** prag za ulazak u sustav plaćanja poreza na dobit i vođenja dvojnog knjigovodstva je u prethodnom poreznom razdoblju ostvaren ukupni primitak veći od 3.000.000 kuna ili ispunjavanje dva od tri ostala uvjeta: u prethodnom poreznom razdoblju ostvaren

dohodak veći od 400.000 kuna; dugotrajna imovina u vrijednosti većoj od 2.000.000 kuna; prosječno u prethodnom poreznom razdoblju zaposlenih više od 15 radnika.

- **Rezidenti i nerezidenti u smislu dobiti:** rezident u smislu dobiti je pravna i fizička osoba čije je sjedište upisano u sudski ili drugi registar ili upisnik u Republici Hrvatskoj ili kojemu je mjesto stvarne uprave i nadzor poslovanja u Republici Hrvatskoj; poslovnom jedinicom inozemnog poduzetnika, nerezidenta, smatra se osobito: sjedište uprave, podružnica, poslovica, tvornica, radionica, rudnik, naftni ili plinski izvor, kamenolom ili bilo koje drugo mjesto iskorištavanja prirodnih bogatstava, gradilište odnosno građevinski ili montažni projekt koji čine stalnu poslovnu jedinicu, samo ako traju dulje od šest mjeseci; zastupnik inozemnog poduzetnika, nerezidenta, smatra se i zastupnik koji djeluje u njegovo ime, te obavljanje usluga, uključujući savjetodavne ili poslovne usluge, ako za isti ili povezani projekt obavljanje usluga traje dulje od tri mjeseca zaredom, u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci zaredom.
- **Porezna osnovica:** dobit koja se utvrđuje prema računovodstvenim propisima kao razlika prihoda i rashoda prije obračuna poreza na dobit, uvećana i umanjena prema odredbama Zakona; poreznu osnovicu rezidenta čini dobit ostvarena u tuzemstvu i inozemstvu, a nerezidenta samo dobit ostvarena u tuzemstvu; u poreznu osnovicu ulazi i dobit od likvidacije, prodaje, promjene pravnog oblika i podjele poreznog obveznika, a porezna osnovica utvrđuje se prema tržišnoj vrijednosti imovine, ako Zakonom nije drukčije određeno; osnovica porez na dobit po odbitku je bruto iznos naknade koju tuzemni isplatelj plaća nerezidentu – inozemnom primatelju.
- **Stopa poreza na dobit:** 20% na utvrđenu poreznu osnovicu.
- **Smanjenje porezne osnovice:** u slučaju investiranja u dugotrajnu imovinu, uz uvjet očuvanja postojećih radnih mjesta najmanje dvije godine, u kojoj je izvršeno reinvestiranje dobiti (*reinvestiranom dobiti smatra se ostvarena dobit poreznog razdoblja iskorištena za povećanje temeljnog kapitala, sukladno posebnim propisima, koja je jednaka iznosu izvršenih investicija u dugotrajnu imovinu, s ciljem očuvanja postojećih radnih mjesta i za koju se rashodi u cijelosti utvrđuju kao porezno priznati, a porezni obveznik koji je izvršio reinvestiranje dobiti dužan je zadržati broj radnika utvrđenih na početku poreznog razdoblja za koje se iskazuje umanjenje porezne osnovice temeljem reinvestirane dobiti, i to najmanje dvije godine nakon proteka toga razdoblja*); umanjenje porezne osnovice za reinvestiranu dobit neće se priznati u slučaju smanjenja temeljnog kapitala povećanog reinvestiranom dobiti ili u slučaju smanjenja broja radnika prije proteka zakonskog razdoblja; dugotrajna imovina mora biti kupljena po tržišnim uvjetima; poreznu osnovicu moguće je umanjiti i za prihode od dividendi i udjele u dobiti kojima isplatelj nije mogao iskazati porezno priznate rashode, odnosno koristiti ih kao odbitke; kad su prihodi od dividendi ili udjela ostvareni iz država članica EU-a, smatra se da su ispunjeni uvjeti ako je isplatelj obveznik jednog od poreza za koji se primjenjuje zajednički sustav oporezivanja koji vrijedi za matična društva ili povezana društva iz različitih država članica odnosno ako je riječ o istoj vrsti poreza.
- **Povećanje porezne osnovice:** za sve druge rashode koji nisu izravno u svezi s ostvarivanjem dobiti i druge svote povećanja porezne osnovice, a koji nisu bili uključeni u poreznu osnovicu.

- **Porez na dobit po odbitku:** tuzemni isplatelj koji plaća kamate, dividende, udjele u dobiti, autorska prava i druga prava intelektualnog vlasništva (prava na reprodukciju, patente, licencije, zaštitni znak, dizajn ili model, proizvodni postupak, proizvodne formule, nacrt, plan, industrijsko ili znanstveno iskustvo i druga slična prava) inozemnim osobama koje nisu fizičke osobe i koji plaća usluge istraživanja tržišta, poreznog i poslovnog savjetovanja i revizorske usluge inozemnim osobama.
- **Stopa poreza na dobit po odbitku:** 15% osim za dividende i udjele u dobiti na koje se porez po odbitku plaća po stopi od 12%; 20% na sve vrste usluga koje su plaćene osobama sa sjedištem ili mjestom stvarne uprave i nadzora u državama koje se smatraju poreznim utočištima ili financijskim centrima, osim državama EU-a, te državama s kojima je RH sklopila ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, a nalaze se na Popisu država koje donosi ministar financija.
- **Posebne porezne olakšice:** porezni obveznici koji obavljaju djelatnost na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske i na području Grada Vukovara, a koji zapošljavaju više od pet zaposlenika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, pri čemu više od 50% zaposlenika ima prebivalište i borave na potpomognutim područjima jedinica lokalne samouprave, odnosno na području Grada Vukovara, ne plaćaju porez na dobit. Porezni obveznici koji obavljaju djelatnost na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u II. skupinu po stupnju razvijenosti prema posebnom propisu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, a koji zapošljavaju više od pet zaposlenika u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, pri čemu više od 50% zaposlenika ima prebivalište i borave na potpomognutim područjima jedinica lokalne samouprave, odnosno na području Grada Vukovara, plaćaju 50% od propisane stope poreza.
- **Obračun i naplata:** porez na dobit utvrđuje se za porezno razdoblje koje je u pravilu kalendarska godina. Porezna uprava može na zahtjev poreznog obveznika odobriti da se porezno razdoblje i kalendarska godina razlikuju, pri čemu porezno razdoblje ne smije prelaziti razdoblje od 12 mjeseci, a izabrano porezno razdoblje porezni obveznik ne može mijenjati tri godine. Obveznik poreza na dobit plaća predujam poreza mjesečno do kraja mjeseca za prethodni mjesec. Procjena predujma utvrđuje se prema postignutom rezultatu poslovanja po isteku tri mjeseca.
- Pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji, u primjeni je Direktiva 90/434/EEZ i 2005/19/EZ o spajanju, podjeli, djelomičnoj podjeli, prijenosu imovine i zamjeni dionica trgovačkih društava iz različitih država članica koja je ugrađena u Zakon o porezu na dobit, dok je oporezivanje isplata kamate i autorskih naknada između povezanih društava različitih država članica regulirano Direktivom 2003/49/EZ.

✚ **Zakon o porezu na dobit:** (NN 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14)

✚ **Pravilnik o porezu na dobit** (NN 95/05, 133/07, 156/08, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 146/12, 160/13, 12/14, 157/14, 137/15)

Porez na dohodak

- **Porezni obveznik:** fizička osoba (rezident i nerezident) koja ostvaruje dohodak u Hrvatskoj; nasljednik za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka.
- **Izvori dohotka:** dohodak od nesamostalnog rada, dohodak od samostalne djelatnosti, dohodak od imovine i imovinskih prava, dohodak od kapitala, dohodak od osiguranja, drugi dohodak.
- **Osnovica poreza na dohodak rezidenta:** ukupan iznos dohotka ostvarenog u tuzemstvu i inozemstvu (načelo svjetskog dohotka) iz nekog od izvora, umanjen za osobni odbitak.
- **Osnovica poreza na dohodak nerezidenta:** ukupan iznos dohotka iz nekog od izvora ostvaren u tuzemstvu (načelo tuzemnog dohotka), umanjen za osobni odbitak, za fizičke osobe koje su rezidenti država članica Europske unije i Europskog gospodarskog prostora.
- **Porezno razdoblje:** kalendarska godina (porez na dohodak za koji se podnosi godišnja porezna prijava obračunava se godišnje).
- **Porezne stope:**
 - ✚ 12% na poreznu osnovicu do visine 2.200 kuna
 - ✚ 25% na razliku porezne osnovice između 2.200 i 13.200 kuna
 - ✚ 40% na poreznu osnovicu iznad 13.200 kuna.
- **Osnovna porezna olakšica (osobni odbitak):** rezidentima se ukupan iznos ostvarenog dohotka umanjuje za osnovni osobni odbitak u visini **2.600 kuna** i to za svaki mjesec poreznog razdoblja za koji se utvrđuje porez. Rezidentima se kod ostvarene mirovine na temelju prijašnjih uplata obveznih doprinosa za mirovinsko osiguranje i na temelju prijašnjih uplata premija osiguranja za dokup dijela mirovine na teret poslodavca te kod ostvarene mirovinske rente na temelju prijašnjih uplata sredstava na teret poslodavca, priznaje osobni odbitak u visini ukupne mirovine i mirovinske rente ostvarene u poreznom razdoblju, najmanje 2.600 kuna, a najviše do 3.800 kuna mjesečno.
- Dohodak od nesamostalnog podrazumijeva primitke ostvarene po osnovi nesamostalnog rada - plaćom i mirovinom.
- Osnovica poreza na dohodak od nesamostalnog rada (bruto plaća) umanjuje se za plaćene obvezne doprinose:

Doprinosi od bruto plaće zaposlenika:

- mirovinsko osiguranje 20%
- osiguranici mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitaliziranije štednje 15% + 5%

Doprinosi na bruto plaću zaposlenika:

- za zdravstveno osiguranje 15 %
- za zaštitu zdravlja na radu 0,5 %
- za zapošljavanje 1,7%.

- Porez na dohodak uvećava se za prirez porezu na dohodak koji uvedu jedinice lokalne samouprave prema posebnim zakonima (0-18%).
- **Utvrđivanje dohotka:** dohodak je razlika između primitaka priteklih u poreznom razdoblju i izdataka nastalih u istom poreznom razdoblju; primici su novac, stvari, materijalna prava, usluge i druga dobra, a izdaci su svi odljevi dobara s novčanom vrijednošću, izvršeni radi ostvarivanja ili osiguranja primitaka; primici i izdaci utvrđuju se primjenom načela blagajne.
- Dohodak od samostalnih djelatnosti je razlika između poslovnih primitaka odnosno svih dobara koja su poreznom obvezniku u okviru njegove samostalne djelatnosti pritekla u određenom poreznom razdoblju, a utvrđuju se prema njihovoj tržišnoj vrijednosti; u poslovne primitke ulaze i primici ostvareni od prodaje i izuzimanja stvari i prava koja služe za obavljanje samostalne djelatnosti i koja se vode ili su se trebala voditi u popisu dugotrajne imovine, kao i primici ostvareni od otuđenja ili likvidacije djelatnosti; ako stjecatelj cijele djelatnosti nastavlja poduzetničku djelatnost, primici od otuđenja se ne oporezuju ukoliko je osigurano kasnije oporezivanje skrivenih pričuva; poslovnim primicima smatraju se i izuzimanja, osim izuzimanja financijske imovine.
- Kod dohotka od imovine na temelju najma ili zakupa pokretnina i nekretnina priznaju se izdaci u visini 30% od ostvarene najamnine ili zakupnine.
- Dohotkom od kapitala smatraju se primici po osnovi kamata, izuzimanja imovine i korištenja usluga na teret dobiti tekućeg razdoblja i udjeli u dobiti ostvareni dodjelom ili opcijskom kupnjom vlastitih dionica, a koji su ostvareni u poreznom razdoblju.
Porez kamate na štednju: 12%.
- Dodjela ili opcijska kupnja vlastitih dionica radnicima, čije dionice kotiraju na burzi, po povoljnijim uvjetima, smatra se primitkom u naravi, a ne dohotkom od kapitala, dok se primici u naravi po osnovi udjela u dobiti članova uprave trgovačkih društava koje ostvaruju dodjelom ili opcijskom kupnjom vlastitih dionica smatraju dohotkom od kapitala; pri utvrđivanju dohotka od kapitala ne priznaju se izdaci.
- Ako je rezident ostvario dohodak u inozemstvu i ako je taj dohodak oporezovan u inozemstvu porezom koji odgovara tuzemnom porezu na dohodak, porez plaćen u inozemstvu uračunava se u tuzemni porez na dohodak.

- Dohodak od samostalne djelatnosti koji rezident ostvari u tuzemstvu i inozemstvu, a nerezident u tuzemstvu, umanjuje se: za iznos plaća novozaposlenih osoba za razdoblje od godinu dana odnosno tri godine za zapošljavanje osobe s invaliditetom; za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu te iznos potpore male vrijednosti za izvođenje praktične nastave i vježbe naukovanja u sustavu vezanih obrta prema posebnim propisima; za iznos izdataka za istraživanje i razvoj (*izvorno i planirano ispitivanje poduzeto radi stjecanja novih znanstvenih i tehničkih spoznaja i razumijevanja, a uključuje temeljno istraživanje i primijenjeno istraživanje*); za preneseni gubitak koji je rezident po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti ostvario u tuzemstvu i inozemstvu, a nerezident u tuzemstvu.
- **Posebne olakšice:** za rezidente s prebivalištem na tzv. potpomognutim područjima Republike Hrvatske i području Grada Vukovara vrijede posebne olakšice u vidu osnovnog osobnog odbitka u visini 3.500 kuna (I. skupina lokalne samouprave po stupnju regionalne razvijenosti) i 3.000 kuna (II. skupina lokalne samouprave po stupnju regionalne razvijenosti) koji se priznaje u godišnjem obračunu poreza na dohodak. Obveznici koji na tim područjima obavljaju samostalnu djelatnost i imaju više od 50% zaposlenih s tih teritorija, oslobođeni su plaćanja poreza na dohodak od tih djelatnosti, u potpunosti (I. skupina) ili umanjeno za 50% (II skupina).
- Obveznici poreza na dohodak koji obavljaju samostalnu djelatnost dužni su se upisati u Registar obveznika poreza na dohodak i utvrđivati dohodak na temelju podataka iz poslovnih knjiga i evidencija.
 - ✚ *Zakon o porezu na dohodak (NN 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, 125/13, 148/13, 83/14, 143/14, 136/15-Uredba));*
 - ✚ *Pravilnik o porezu na dohodak (NN 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 9/09, 23/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13, 157/14, 138/157)*
 - ✚ *Zakon o doprinosima (NN 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 1,44/12, 148/13, 41/14, 143/14)*
 - ✚ *Pravilnik o doprinosima (NN 2/09, 9/09, 97/09, 61/12, 86/13, 157/14)*

Porez na promet nekretnina

- **Porezni obveznik:** stjecatelj nekretnina; nema razlike između starih i novosagrađenih nekretnina, a za oporezivanje je bitan kriterij nastanjenosti odnosno korištenja građevine.
- **Izuzeci:** prometom nekretnina ne smatra se stjecanje nekretnina na koje se plaća porez na dodanu vrijednost.
- **Porezna osnovica:** osnovica poreza na promet nekretnina je tržišna vrijednost nekretnine u trenutku nastanka porezne obveze odnosno cijena nekretnine koja se postiže ili se može postići na tržištu u trenutku nastanka porezne obveze; ako je prodavatelj poduzetnik ili druga osoba obveznik poreza na dobit, kao porezna osnovica za oporezivanje nekretnine uzima se fer vrijednost nekretnine navedena u

financijskim izvještajima i poslovnim knjigama prema modelu revalorizacije u trenutku nastanka porezne obveze ili naknada iz isprave o stjecanju, ovisno o tome koja je viša.

- **Evidencija prometa nekretnina:** Porezna uprava vodi evidenciju prometa nekretnina u kojoj evidentira prosječne cijene nekretnina koje imaju svrhu određivanja vrijednosti nekretnina na određenom području u slučajevima kada se iste prodaju/kupuju po cijeni nižoj od tržišne.
- **Isprava o stjecanju nekretnina:** Porezna uprava utvrđuje osnovicu poreza na promet nekretnina kao tržišnu vrijednost nekretnine, u pravilu, iz isprave o stjecanju ako je ukupan iznos naknade koju daje ili isplaćuje stjecatelj približno jednak cijenama koje se postižu ili se mogu postići na tržištu.
- **Ukupni iznos naknade:** sve ono što stjecatelj ili druga osoba za stjecatelja da ili plati za stjecanje nekretnine kao što je isplata u novcu, ustupljene druge nekretnine, stvari ili prava, preuzeti dugovi bivšeg vlasnika i drugo.
- Oporezivanje građevina i građevinskih zemljišta implementirano je u Zakon o PDV-u pri čemu se pod građevinom smatra objekt pričvršćen na zemlju ili učvršćen u zemlji.
- isporuka građevina ili njihovih dijelova i zemljišta na kojima se one nalaze oslobođena je od plaćanja PDV-a ako se iste prodaju nakon prvog nastanjenja ili ako je od datuma prvog nastanjenja do datuma sljedeće isporuke proteklo više od dvije godine; isporuka svih ostalih zemljišta, osim građevinskog, također je oslobođena plaćanja PDV-a. Međutim, porezni obveznik može izabrati oporezivanje prethodno navedenih oslobođenih isporuka ako je kupac porezni obveznik koji ima pravo u cijelosti odbiti pretporez, a o takvoj odluci treba obavijestiti Poreznu upravu.

- ✚ *Zakon o porezu na promet nekretnina (NN 69/97, 26/00, 127/00, 153/02, 22/11, 143/14)*
- ✚ *Zakon o procjeni vrijednosti nekretnina (NN 78/15)*
- ✚ *Pravilnik o metodama procjene vrijednosti nekretnina (NN 79/14)*
- ✚ *Pravilnik o obrascu Prijave prometa nekretnine i Evidenciji prometa nekretnine (NN 157/14)*
- ✚ *Pravilnik o informacijskom sustavu tržišta nekretnina (NN114/15, 122/15)*

Porezna uprava: www.porezna-uprava.hr
Ministarstvo financija: www.mfin.hr

CARINSKI SUSTAV

Carinska unija podrazumijeva zabranu carina i pristojbi s jednakim učinkom na promet robe među državama članicama EU-a te primjenu zajedničke carinske tarife na trgovinske odnose s trećim zemljama. Članstvom u EU Hrvatska je pristupila Europskom gospodarskom prostoru (EEA), jedinstvenom tržištu koje čine članice EU-a te Norveška, Island i Lihtenštajn, a preuzela je i bescarinski trgovinski režim sa Švicarskom. U Hrvatskoj su na snazi zajedničke carinske tarife EU-a i TARIC, sve mjere za obračun uvoznih ili izvoznih davanja (tarifne mjere) te mjere vezane uz zabranu uvoza/izvoza, ograničenja, kvote i dr. (netarifne mjere). Također, primjenjuju se bilateralni sporazumi EU-a, jednostrane preferencijalne mjere, kao što su zemlje OCT-a (20 prekomorskih zemalja i područja), Ceuta i Melilla, Kosovo i Moldava te jednostrane povlastice kroz Opći sustav povlastica (GSP).

Robna razmjena sa zemljama s kojima je EU sklopila sporazume o stabilizaciji i pridruživanju provodi se prema uvjetima iz tih sporazuma (BiH, Crna Gora, Albanija, Makedonija, Srbija). Razmjena sa zemljama EFTA-e i s Turskom provodi se prema uvjetima iz preferencijalnih ugovora koje je EU sklopila s tim zemljama. Između Kosova i EU nema trgovinskih ugovora te se razmjena provodi uz plaćanje pune carine. Kod izvoza roba u razvijene prekomorske zemlje (Japan, Australija, Novi Zeland, Kanada, Rusija...) robu umjesto FORM A uvjerenja prati uvjerenje o hrvatskom nepovlaštenom podrijetlu. Od 1. srpnja 2013. godine robna razmjena domaće robe između osoba u različitim državama članicama EU-a ne smatra se uvozom te nije predmet carinskih procedura i nadzora. Međutim, važeći je obračun i naplata poreza na dodanu vrijednost (PDV). U putničkom prometu od 1. srpnja 2013. godine primjenjuje se europska regulativa prema kojoj je dozvoljen prijenos robe iz trećih zemalja za osobne potrebe putnika (nekomercijalna roba) bez naplate carine i PDV-a do vrijednosti 300 eura po putniku, a u zračnom i pomorskom prometu do 430 eura po putniku.

- ✚ *Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva EU (NN 40/16)*
- ✚ *Pravilnik o popunjavanju jedinstvene carinske deklaracije (NN 77/13)*
- ✚ *Pravilnik o upravljanju carinskim kvotama (NN 64/13)*
- ✚ *Pravilnik o EORI broju (NN 64/13, 89/13)*
- ✚ *Pravilnik o trošarinama (NN 64/13, 129/13, 11/14, 70/14, 157/14, 8/15, 83/15, 131/15, 2/16)*

TEMELJI CARINSKOG SUSTAVA EU-a

- ✚ **TARIC – integrirana tarifa EU** pokriva zahtjeve zajedničke carinske tarife, vanjsko-trgovinske statistike, trgovinske, poljoprivredne i drugih politika koje se primjenjuju u trgovini s trećim zemljama, a uključuje stope carina za treće zemlje, preferencijalne stope, sustav ulaznih cijena za voće i povrće, dodatne carine na perad i šećer i sl., ali i mjere zajedničke trgovinske politike (antidampinške carine i sl.). Riječ je o skupu mjera koje se trebaju primijeniti kod izvoza i uvoza robe s tržišta trećih zemalja TARIC je osnovni alat i mjesto konzultacije oko pitanja tarifnih mjera, mjera zajedničke poljoprivredne politike EU-a i trgovanja s trećim zemljama.

- ✚ **G2B servis** – komunikacija u elektroničkom obliku između sudionika u carinskom postupku odnosno carine i gospodarstvenika, a taj servis je dio zajedničke infrastrukture informacijskog sustava Carinske uprave zadužen za interoperabilnost s poslovnim aplikacijama gospodarstvenika.
- ✚ **NCTS** – informatički sustav za provođenje provoznog postupka bez papira (New Computerised Transit System) na bazi elektroničkih poruka koji se primjenjuje u svim zemljama članica EU-a i EFTA, a osnovni cilj mu je ubrzanje i olakšanje provođenja provoznog postupka te sprečavanje krijumčarenja i nelegalne trgovine.
- ✚ **EMCS - sustav kontrole kretanja trošarinskih proizvoda (Excise Movement Control System)** podrazumijeva elektroničko praćenje i kontrolu kretanja trošarinskih proizvoda koji se kreću u sustavu odgode plaćanja trošarine, Primjena EMCS-a u nadležnosti je Carinske uprave, a obveznici su gospodarski subjekt koji posluju s trošarinskim proizvodima u sustavu odgode plaćanja trošarine odnosno koji su stekli status ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta, kao i subjekti koji posluju trošarinskim proizvodima (alkohol i alkoholna pića, uključujući pivo; energenti, te duhanski proizvodi), a već imaju odobrenje nadležne carinarnice za ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta ili namjeravaju zatražiti odobrenje.
- ✚ **ECS - elektronički sustav kontrole izvoza (Export Control System)** povezuje sve carinske administracije članica EU-a u zajedničku mrežu, s ciljem elektroničke razmjene standardiziranih poruka, a sustavom je obuhvaćeno provođenje izvoznih carinskih postupaka i kontrole izlaza izvozno ocarinjene robe, uz obuhvat kako redovne carinske procedure, tako i pojednostavljenja u izvoznim postupcima. ECS obuhvaća i sigurnosno-zaštitne odredbe (safety and security), što znači da su gospodarstvenici/izvoznici koji namjeravaju iznijeti/izvesti robu iz carinskog područja EU-a dužni nadležnoj carinarnici podnijeti prethodnu sigurnosnu najavu u propisanim rokovima, ovisno o vrsti prijevoznog sredstva. Ta prethodna najava naziva se *Izlazna skraćena sigurnosna deklaracija* (Exit summary declaration).
- ✚ **ICS – elektronički sustav kontrole uvoza (Import Control System)** određuje da se za svu robu koja ulazi u carinski teritorij EU-a moraju provesti uvozne formalnosti, uključujući i sigurnosno-zaštitnu analizu rizika. U pogledu toga, ulaznoj carinarnici se podnosi ulazna sigurnosna skraćena deklaracija koja obuhvaća podatke neophodne za analizu rizika i pravilnu provedbu carinskog nadzora, prvenstveno za sigurnosno relevantne svrhe. Proces podnošenja sigurnosne skraćene deklaracije te provedba sigurnosno-zaštitne analize rizika nad podacima koji su sadržani u toj deklaraciji obavlja se korištenjem računalne tehnologije u okviru transeuropskog carinskog sustava kontrole uvoza, što podrazumijeva elektroničku komunikaciju gospodarstvenika i carine.
- ✚ **EORI broj - sustav elektroničke registracije i identifikacije gospodarskih subjekata (Economic Operators Registration and Identification System)** za gospodarske subjekte koji u okviru svojeg poslovanja obavljaju djelatnosti obuhvaćene carinskim zakonodavstvom. Hrvatski poslovni subjekti koji imaju namjeru poslovati odnosno obavljati djelatnosti iz nadležnosti carinskog zakonodavstva Europske unije moraju od 1. srpnja 2013. imati EORI broj.
- ✚ **AEO - koncept ovlaštenog gospodarskog subjekta (Authorised Economic Operators),a** podrazumijeva gospodarskog subjekta koji je diljem EU-a pouzdan u kontekstu svojih postupaka vezanih uz carinu te stoga ima pravo na određene olakšice u carinskom postupanju. Uz taj koncept vežu se: AEOC potvrda – carinska pojednostavljenja koja se izdaje gospodarskom subjektu s nastanom u EU ako ispunjava predviđene norme i financijsku solventnost; AEOS potvrda – sigurnost i zaštita; AEOF potvrda –carinska pojednostavljenja/sigurnost i zaštita, a znači pravo na sve olakšice.

- ✚ **INTRASTAT** - statistički sustav podataka o robnoj razmjeni između zemalja članica EU-a. Obveznik izvještavanja za Intrastat je svaki poslovni subjekt u sustavu PDV-a, čija godišnja vrijednost robne razmjene sa zemljama EU-a prelazi prag uključivanja za otpremu, primitke ili za oba trgovinska toka. Prag uključivanja za 2013. godinu iznosi 1,7 milijuna kuna. Izvještava se o svakom ulazu, tj. primitku robe, kao i svakom izlazu odnosno otpremi robe u drugu zemlju članicu EU-a i to samo elektroničkim putem. Nositelj tog statističkog istraživanja u Hrvatskoj je Državni zavod za statistiku, dok je Carinska uprava odgovorna za prikupljanje podataka od izvještajnih jedinica.
- ✚ **HRAIS** - sustav uvoznog carinjenja robe koji predstavlja potpunu elektroničku komunikaciju između carinske službe i gospodarstvenika te uvjetuje elektroničko podnošenje uvoznih carinskih deklaracija. Između ostalog, definira obveze i prava deklaranta odnosno njegovog zastupnika u postupku carinjenja robe, izmjene podataka u deklaraciji, poništavanju deklaracije, ispunjavanju uvjeta za puštanje robe te druge aktualnosti koje su dio toga sustava.
- ✚ **e-Trošarine** - sustav elektroničkog podnošenja trošarinskih i poreznih obrazaca za trošarinske obveznike i obveznike posebnih poreza (Z-ORT obrazac), uz preduvjet posjedovanja digitalnog certifikata (FINA) i prijave u G2B servis.

Carinska uprava: www.carina.hr

Ministarstvo financija: www.mfin.hr

ZAKONSKA REGULATIVA RH

Hrvatska zakonska regulativa na svim područjima, pa tako i na području poslovanja poduzetnika i investiranja, usuglašena je s pravnim stečevinama Europske unije. U nastavku su navedeni osnovni zakoni koji određuju poslovanje poduzetnika i ulaganja u Hrvatskoj, s naznakom njihove objave u Narodnim novinama (NN).

Poslovanje – trgovačko pravo

- Zakon o trgovačkim društvima (NN 111/93, 34/99, 121/99/, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15)
- Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14; 81/15 – pročišćeni tekst)
- Zakon o obrtu (NN 73/93, 90/96, 102/98, 64/01,71/01, 49/03,68/07, 79/07, 40/10, 143/13)
- Zakon o trgovini (NN 87/08,96/08, 116/08, 76/09, 114/11, 68/13, 30/14)
- Zakon o elektroničkoj trgovini (NN 173703, 67/08, 36/09, 139/11, 30/14)
- Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 138/06, 152/08, 43/09, 89/10, 50/12, 80/13, 30/14, 89/14, 152/14, 85/15)
- Zakon o pružanju usluga u turizmu (NN 68/07, 88/10, 30/14, 89/14, 152/14)
- Zakon o uslugama (NN 80/11)
- Zakon o sudskom registru (NN 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 148/13,93/14, 110/15)
- Zakon o upravnim sporovima (NN 20/10, 143/12, 152/14)
- Zakon o nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NN 98/94, 58/07)
- Zakon o upravnim pristojbama (NN 19/13, 61/13, 80/13)
- Zakon o obveznim odnosima (NN 34/05, 41/08, 125/11, 78/15)
- Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja (NN122/03, 79/09, 80/13)
- Zakon o javnoj nabavi (NN 90/11, 83/13, 143/13, 13/14)
- Zakon o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (NN 18/13, 127/13, 74/14)
- Zakon o sprečavanju sukoba interesa (NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 57/15)
- Zakon o reviziji (NN 146/05, 139/08, 144/12)
- Zakon o energiji (NN 68/01, 177/04, 76/07, 15/08, 120/12, 14/14, 95/15-Uredba; 102/15)
- Zakon o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji (NN 152/08, 55/12, 14/14)
- Zakon o kemikalijama (NN 18/13)
- Zakon o državnim potporama (NN 72/13, 47/14)
- Zakon o hrani (NN 81/13, 14/14)
- Zakon o službenim kontrolama koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja (NN 81/13, 14/14, 56/15)
- Zakon o mikrobiološkim kriterijima za hranu (NN 81/13)
- Zakon o zaštiti potrošača (NN 79/07, 125/07, 79/09, 89/09, 133/09, 78/12, 56/13, 41/14, 110/15)
- Zakon o informiranju potrošača o hrani (NN 56/13, 14/14)
- Zakon o potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 80/13, 41/14, 107/14 - Uredba o

dopuni Zakona)

- Zakon o poljoprivredi (NN 30/15)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13, 48/15)
- Zakon o komasaciji poljoprivrednog zemljišta (NN 51/15)
- Zakon o zajedničkoj organizaciji tržišta poljoprivrednih proizvoda i posebnim mjerama i pravilima vezanim za tržište poljoprivrednih proizvoda (NN 82/13, 14/14)
- Zakon o veterinarstvu (NN 82/13, 148/13)
- Zakon o uvozu hrane i hrane za životinje iz trećih zemalja (NN 39/13)
- Zakon o cestama (NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14)
- Zakon o prijevozu u cestovnom prometu (NN 82/13)
- Zakon o inspekciji cestovnog prometa i cesta (NN 22/14)
- Zakon o rudarstvu (NN 56/13, 14/14)
- Zakon o vodama (NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 147/14)
- Zakon o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13, 94/14)
- Zakon o željeznici (NN 94/13, 148/13)
- Zakon o regulaciji tržišta željezničkih usluga (NN 71/14)
- Zakon o zračnom prometu (NN 69/09, 84/11, 54/13, 127/13, 92/14)
- Pomorski zakonik (NN 181/04, 76/07, 146/08, 61/11, 56/13, 26/15)
- Zakon o zaštiti osobnih podataka (NN 103/03, 118/06, 41/08, 130/11, 106/12)
- Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata (NN 19/14)
- Zakon o tajnosti podataka (NN 79/07, 86/12)
- Zakon o pravu na pristup informacijama (NN 25/13, 85/15)
- Stečajni zakon (NN 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12, 133/12, 71/15)
- Ovršni zakon (NN 139/10, 125/11, 150/11, 154/11, 12/12, 70/12, 93/14)
- Zakon o stečaju potrošača (NN 100/15)
- Zakon o službenoj statistici (NN 12/13)
- Zakon o normizaciji (NN 80/13)
- Zakon o zastupanju u području prava industrijskog vlasništva (NN 54/05, 49/11, 54/13)
- Zakon o lijekovima (NN 76/13)
- Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti (NN 80/13, 14/14)
- Zakon o patentu (NN 173/03, 87/05, 76/07, 30/09, 128/10, 49/11, 76/13)
- Zakon o posredovanju u prometu nekretninama (NN 107/07, 144/12, 14/14)
- Zakon o procjeni vrijednosti nekretnina (NN 78/15)
- Zakon o komunalnom gospodarstvu (NN 26/03, 82/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 144/12, 147/14)
- Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13); Odluka (NN 20/16) o stavljanju izvan snage Odluke (NN 77/15) o programu izobrazbe za održivo gospodarenje otpadom u trgovačkim društvima
- Zakon o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14)
- Zakon o inspekcijama u gospodarstvu (NN 14/14)
- Zakon o turističkoj inspekciji (NN 19/14)
- Zakon o općoj sigurnosti proizvoda (NN 14/14)
- Zakon o energetske učinkovitosti (NN 127/14)
- Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 100/15)
- Zakon o regionalnom razvoju (NN 147/14)
- Zakon o poštanskim uslugama (NN 144/12, 153/13, 78/15)

- Zakon o zračnim lukama (NN 19/98, 14/11, 78/15)
- Zakon o tržištu električne energije (NN 22/13, 102/15)

Porezi, doprinosi, carine

- Opći porezni zakon (NN 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13, 26/15)
- Zakon o doprinosima (NN 84/08, 152/08, 94/09, 18/11, 22/12, 144/12, 148/13, 41/14, 143/14)
- Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju (NN 80/13, 137/13)
- Zakon o zdravstvenoj zaštiti (NN 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 35/12, 82/13, 154/14 - Uredba)
- Zakon o mirovinskom osiguranju (NN 157/13, 151/14, 33/15, 93/15 - Uredba)
- Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima (NN 22/14)
- Zakon o dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 19/14)
- Zakon o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/14)
- Zakon o središnjem registru osiguranika (NN 159/13)
- Zakon o porezu na dobit (NN 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14)
- Zakon o porezu na dohodak (NN 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, 125/13, 148/13, 83/14, 143/14, 136/15 - Uredba)
- Zakon o porezu na dodanu vrijednost (NN 73/13, 148/13, 153/13, 143/14)
- Zakon o porezu na promet nekretnina (NN 69/97, 26/00, 127/00, 153/02, 22/11, 143/14)
- Zakon o trošarinama (NN 22/13, 32/13, 81/13, 100/15, 120/15)
- Zakon o posebnom porezu na kavu i bezalkoholna pića (NN 72/13)
- Zakon o carinskoj službi (NN 68/13, 30/14)
- Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva EU (41/16)

Investiranje

- Zakon o poticanju ulaganja (NN 102/15) – prema Uredbi Komisije EU 651/2014
- Zakon o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja (NN 111/12, 28/13)
- Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture (NN 93/13)
- Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva (NN 29/02, 63/07, 53/12, 56/13)
- Zakon o poticanju ulaganja (NN 138/06, 61/11, 111/12, 102/15)
- Zakon o postupanju i uvjetima gradnje radi poticanja ulaganja (NN 69/09, 128/10, 136/12, 61/13, 76/13)
- Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15)
- Zakon o zaštiti prirode (NN 80/13)
- Zakon o koncesijama (NN 143/12)
- Zakon o strateškim investicijskim projektima RH (NN 133/13, 152/14, 22/16)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 39/13)
- Zakon o zemljišnim knjigama (NN 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13)
- Zakon o izvlaštenju i određivanju naknade (NN 74/14)
- Zakon o javno-privatnom partnerstvu (NN 78/12, 152/14)
- Zakon o slobodnim zonama (NN 44/96, 92/05, 85/08, 148/13)
- Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13)
- Zakon o gradnji (NN 153/13)
- Zakon o poslovima i djelatnostima uređenja i gradnje (NN 78/15)
- Zakon o upravljanju imovinom u vlasništvu RH (NN 94/13, 18/16)

Financijsko poslovanje

- Zakon o deviznom poslovanju (NN 96/03, 140/05, 132/06, 150/08, 92/09, 153/09, 145/10, 136/12, 69/13, 76/13, 96/13)
- Zakon o osiguranju depozita (NN 82/15)
- Zakon o platnom prometu (NN 133/09, 145/10, 136/12; 54/13 - Zakon o provedbi uredbi EU iz područja platnog prometa)
- Zakon o provedbi uredbi EU iz područja platnog prometa (NN 54/13)
- Zakon o rokovima ispunjenja novčanih obveza (NN 125/11)
- Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (NN 133/12)
- Zakon o fiskalnoj odgovornosti (NN 139/10, 19/14)
- Zakon o računovodstvu (NN 78/15, 134/15)
- Zakon o Hrvatskoj narodnoj banci (NN 76/08, 54/13)
- Zakon o Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak (NN 138/06, 25/13)
- Zakon o bankama (NN 84/02, 141/06)
- Zakon o tržištu kapitala (NN 88/08, 146/08, 74/09, 54/13, 159/13, 18/15, 110/15)
- Zakon o leasingu (NN 141/13)
- Zakon o kreditnim institucijama (NN 74/09, 153/09, 108/12, 54/13, 159/13, 19/15, 102/15)
- Zakon o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava (NN 19/15)
- Zakon o financijskim konglomeratima (NN 147/08, 54/13)
- Zakon o elektroničkom novcu (NN 139/10)
- Zakon o osiguranju (NN 30/15)
- Zakon o provedbi Uredbe Europske komisije o europskim fondovima poduzetničkog kapitala (NN 123/13)
- Zakon o provedbi Uredbe Europske komisije o europskim fondovima socijalnog poduzetništva (NN 123/13)
- Zakon o uspostavi institucionalnih okvira za provedbu strukturnih i investicijskih fondova u RH u financijskom razdoblju 2014./2020. (NN 92/14/)
- Zakon o faktoringu (NN 94/14, 85/15- Uredba Vlade, 41/16)
- Zakon o potrošačkom kreditiranju (NN 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 9/15, 102/15)
- Zakon o zaštiti novčarskih institucija (NN 56/15)

Radno zakonodavstvo

- Zakon o radu (NN 93/14)
- Zakon o strancima (NN 130/11, 74/13)
- Zakon o zaštiti na radu (NN 59/96, 94/96, 144/03, 100/04, 86/08, 116/08, 75/09, 143/12, 71/14, 118/14, 154/14 - Uredba)
- Zakon o osiguranju potraživanja radnika u slučaju stečaja poslodavca (NN 86/08, 80/13, 82/15)
- Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN 12/13)
- Zakon o inspektoratu rada (NN 19/14)
- Zakon o europskim radničkim vijećima (NN 93/14)
- Zakon o potporama za očuvanje radnih mjesta (NN 93/14)
- Zakon o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata (NN 93/14, 26/15)

UREDBE I DIREKTIVE EUROPSKE UNIJE

Uredbe i direktive najvažniji su izvori prava Europske unije, upućene su državama članicama i uglavnom imaju

obvezujući karakter. Uredbe su pri tome u potpunosti izravno primjenjive, a njihova je svrha osiguranje jedinstvenog prava Unije. Direktive, pak, obvezuju u pogledu rezultata i ciljeva koji se moraju ostvariti u određenom vremenskom razdoblju i usmjerene su na usklađivanje prava država članica, uz poštivanje raznolikosti nacionalnih tradicija i struktura, ali neće zamijeniti zakone država članica. Ciljeve određene direktivama EU-a države članice su dužne prenijeti u stvarne zakonske odredbe odnosno u svoja nacionalna zakonodavstva. To najčešće uključuje usvajanje obveznih odredaba nacionalnog prava ili ukidanje odnosno izmjenu i dopunu postojećih propisa. Ukoliko država članica ne poduzme potrebne mjere kako bi nacionalno zakonodavstvo ostvarivalo ciljeve direktive, Komisija protiv nje može pokrenuti postupak pred Sudom pravde kako bi je obvezala da uskladi nacionalne propise s direktivom. Isti postupak bit će pokrenut i protiv države koja, iako je izmijenila nacionalno zakonodavstvo, nije ostvarila ciljeve određene direktivom.

Uredbe (regulations): Izravno su primjenjive i obvezujuće u svim svojim dijelovima za sve države članice te ih nije potrebno posebnim mjerama inkorporirati u nacionalno zakonodavstvo.

Direktive (directives): Obvezuju države članice na provedbu postavljenog cilja, a državi članici ostavljaju slobodu izbora načina i sredstva koje će upotrijebiti kako bi postigla zadani cilj. U praksi su direktive vrlo precizne, pa državi članici ostavljaju vrlo malo manevarskoga prostora.

Odluke Komisije ili Vijeća (decisions): Obvezujuće su u svim aspektima za one na koje se odnose, a to mogu biti pojedine države članice, poduzeća ili osobe.

Najvažniji izvor informacija o aktivnostima svih institucija i tijela Europske unije te izvor primarnog, sekundarnog i dodatnog prava kao i sporazuma s trećim zemljama je **Službeni list Europske unije (Official Journal of the EU)** koji izdaje Ured za službene publikacije svakodnevno na svim službenim jezicima Unije i to u tri serije: **L (Legislation)**, **C (Communication)** i **S (Supplement to the OJ)**. Elektronička verzija Službenog lista Europske unije od 1. srpnja 2013. pravno je valjana slijedom odredaba Uredbe br. 216/2013 što ju je Vijeće EU prihvatilo 7. ožujka 2013., a koja je potom objavljena u Službenom listu EU od 13. ožujka 2013.

U Službenom listu serije L objavljuju se pravni akti sekundarnog zakonodavstva EU-a; u seriji C objavljuju se rezolucije, preporuke, mišljenja, pripremni akti najave i oglasi, a u seriji S pozivi na javne radove ili nabavke u skladu s direktivama o javnim nabavkama (dostupna je isključivo u elektroničkom obliku ili putem interneta u bazi podataka TED (Tenders Electronic Daily)).

✚ Službeni list Europske unije: <http://eur-lex.europa.eu>